

Izvještaj OHR-a i specijalnog predstavnika EU za BiH Evropskom parlamentu: januar – juni 2005.

<u>Izvještaj Evropskom parlamentu: januar – juni 2005.</u>

Zbirni pregled

U prvoj polovini 2005. godine Bosna i Hercegovina se još više približila i pokretanju pregovora sa EU o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SAA) i članstvu u NATO-vom programu Partnerstvo za mir (PfP). Međutim, nije uspjela ostvariti ni jedan od ovih ciljeva. Hapšenje Radovana Karadžića i Ratka Mladića, usvajanje zakona o javnom emitiranju i sporazum o restrukturiranju policije u skladu sa principima Evropske komisije bili su uslovi koji nisu ispunjeni do kraja juna.

Realizacija cilja uspostave formalnih odnosa sa EU i NATO-om omogućila bi međunarodnoj zajednici da polako slabi i na kraju ukine svoju izvršnu ulogu u implementaciji civilnog dijela mirovnog sporazuma i osnovnoj izgradnji državnih institucija u BiH. Kao posljedica toga, OHR je u toku 2005. godine nastojao da ubrza tranziciju u ured Specijalnog predstavnika Evropske unije, prenošenjem sve većeg broja svojih daytonskih nadležnosti na domaće institucije. Stavljanjem težišta na podršku ispunjenju uslova zadatih u Studiji izvodljivosti Evropske komisije, na NATO-ove zadatke koje je trebalo ispuniti da bi se realiziralo članstvo u PfP-u i na sopstveni Plan implementacije misije, koji ima za cilj da unaprijedi operativni kapacitet i efikasnost domaćih institucija, OHR je nastojao pružiti podršku naporima institucija BiH u

preuzimanju sve više poslova u sopstvene ruke i sve veće odgovornosti.

Uslovi iz Studije izvodljivosti za otvaranje pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju i dalje nameću osnovne političke zadatke u toku izvještajnog perioda. Iako su organi BiH načinili pomake u ispunjavanju zakonodavnih uslova, javno emitiranje i reforma policije u cijelom periodu su ostali nezavršeni. S druge strane, BiH nije uspjela ostvariti članstvo u PfP-u uprkos ispunjenja NATO-ovih vojno-tehničkih kriterija do kraja 2004. godine, dosta unapređene saradnje sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u prvoj polovici 2005. godine i uklanjanju nekih sistemskih slabosti u organima provođenja zakona i sigurnosnim strukturama u ovoj zemlji. NATO je zauzeo stav da se saradnja sa Hagom ne može smatrati zadovoljavajućom sve dok se najtraženiji bjegunci Mladić i Karadžić ne nađu u Hagu.

Kao posljedica ovih zastoja, BiH zaostaje za svojim susjedima u naporima da učestvuje u evroatlantskim integracijama. Neriješena granična pitanja i upitnik nad konačnim statusom Kosova, kao i budućnost državne zajednice Srbije i Crne Gore također kompliciraju situaciju.

EUFOR je odlično uveo svoju misiju 2005. godine, i od samog početka je gradio vjerodostojnu reputaciju i postao ključni partner u pružanju podrške političkim ciljevima EU i Planu implementacije misije OHR-a. Kampanja javnog informiranja prije početka misije, rano pokretanje snažnih operacija, aktivno patroliranje na terenu, aktivnosti lokalnog osmatračkog tima, prikupljanje naoružanja i druge operacije koje imaju za cilj osiguranje ispoštovanosti Općeg okvirnog sporazuma za mir i sprečavanje antidaytonskih aktivnosti osigurali su neometanu tranziciju iz SFOR-a u EUFOR.

U ovom periodu se EUPM počeo pripremati za okončanje svog trenutnog mandata i planiranje naredne misije. EUPM je nastavio pružati podršku lokalnoj policiji u utvrđivanju

rukovodnih hijerarhija koje imaju za cilj da unaprijede komandu i kontrolu, a istovremeno pružajući podršku Ministarstvu sigurnosti na državnom nivou, Državnoj agenciji za istragu i zaštitu (SIPA) i Državnoj graničnoj službi (DGS) u unapređenju njihove rukovodne i operativne efikasnosti.

Na ekonomskom planu, reforme koje imaju za cilj da unaprijede poslovno okruženje i reguliraju fiskalni sistem bile su prioritet, uglavnom zbog koristi koje će one donijeti procesu postsocijalističke ekonomske tranzicije. Ovim reformama se nastojalo postaviti zemlju na sigurniji makroekonomski temelj i utrti put za konačni pristup u EU. U toku izvještajnog perioda zaista je postignuta veća ekonomska stabilnost, a organi BiH su sve više ovaj proces preuzimali u svoje ruke. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je posebno pozdravio uspostavu Fiskalnog vijeća BiH 14. maja i produženje mandata Radne grupe za fiskalnu održivost. BiH se približila više postojanju jedinstvenog ekonomskog (i fiskalnog) prostora.

Izrada nacрта Zakona o plaćama kako bi se osigurao jedinstven sistem za sve uposlene na državnom nivou završena je u ovom periodu. RS je nastavila da opstruira imenovanje članova Komisije za državnu imovinu, čime je odložila utvrđivanje, raspodjelu i reguliranje državne imovine.

Komisija za restrukturiranje policije (PRC) završila je sa radom 15. decembra 2004. godine. Predsjedavajući Komisije Wilfreid Martens, premijer Adnan Terzić i Visoki predstavnik formalno su predstavili njen izvještaj 14. januara. U izvještaju su naglašena tri principa koje podržava EK na kojima se zasniva predložena reforma: budžetske i zakonodavne nadležnosti za policiju na državnom nivou; policijsko djelovanje oslobođeno svakog političkog uticaja; i policijska područja zasnovana na operativnim i tehničkim kriterijima kako bi se osigurala efikasnost u radu policije. Nakon intenzivnog lobiranja, javnih kampanji i političkih pregovora na najvišem nivou u toku zime i proljeća, predstavnici RS su u maju odbili

da prihvate da policijska područja mogu ili trebaju prelaziti međuentitetsku liniju razgraničenja. I OHR i EK su cijelo vrijeme insistirali da se o tri principa EK ne može pregovarati i da će posljedice po RS biti teške ukoliko vlada ovog entiteta, predvođena Srpskom demokratskom strankom (SDS) i dalje bude birala izolaciju a ne integraciju.

S druge strane, reforma odbrane nastavila je svojim tokom. Protiv svih izgleda, izgrađen je opći konsenzus koji uključuje ukidanje entitetske nadležnosti, prenos svih nadležnosti za odbranu i osoblja na državni nivo, ukidanje regrutacije i uspostavu restrukturiranih i malih rezervnih snaga kao podrške smanjenoj profesionalnoj vojsci.

Mandat supervizora reforme obavještajnog sektora Kalmana Kocsisa produžen je za šest mjeseci jer se restrukturiranje Obavještajno-sigurnosne agencije BiH nastavilo u oblasti operacija, analize i uprave. Obrađeno je više od 200 žalbi bivših uposlenika koji su postali višak nakon procesa revizije koji je reforma predviđala, a radnici koji su ostali na poslu raspoređeni su na nova radna mjesta.

Početkom 2005. godine osnovana je i Radna grupa za praćenje saradnje sa Haškim tribunalom koja je zadužena sa dvanaest zadataka datih organima BiH od strane Međunarodnog tribunala. Kao rezultat tih aktivnosti, izgleda da je došlo do poboljšanja stava RS prema saradnji sa Tribunalom. Prvi put od rata, Vlada RS uredila je predaju i transfer nekolicine optuženika u Hag, i sarađivala sa Beogradom da omogući «dobrovoljnu» predaju i drugih lica. Ona je također pokrenula i javnu kampanju pozivajući javnost da sarađuje u oslobađanju RS ovoga tereta. Međutim, ona nije izvršila ni jedno stvarno hapšenje. Do kraja septembra, samo 5 haških bjegunaca iz BiH i dalje se bili na slobodi, a ovaj broj, nažalost uključuje Karadžića i Mladića.

Ured Registrara Odjela I i II Suda BiH i Specijalna odjeljenja Ureda tužioca za ratni zločin i organizirani kriminal i

korupciju postali su potpuno operativni 1. januara. Visoki predstavnik je imenovao prvu grupu sudaca i tužilaca, tako da su suđenja u predmetima organiziranog kriminala počela.

Kao dio napora u normaliziranju BiH i predaje odgovornosti domaćim organima, Visoki predstavnik je u proljeće odlučio da pokrene proces revizije odluka donesenih ranije kojima se zabranjuje određenim osobama da vrše javne funkcije. On je u maju i junu «rehabilitirao» pet takvih slučajeva.

Ujedinjenje Mostara nastavljeno je i dalje tokom prve polovice 2005. godine. Saradnja između umjerene većine vodećih političkih stranaka počela je da daje rezultate tako da su nacionalno podijeljene institucije ujedinjene, izvršena su imenovanja u državnoj službi u skladu sa novim Zakonom o državnoj službi, a jedinstven budžet je donesen u mjesecu junu.

U ovom periodu su nastavljени napori da se osigura da multietničke i demokratske institucije Distrikta Brčko funkcioniraju efikasno i stalno, te da entiteti i državne institucije poštuju status Distrikta kao samoupravne administrativne jedinice u skladu sa Konačnom arbitražnom odlukom. Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira je u junu pozdravio planove da se zaključi sporazum između Vijeća ministara i Vlade Distrikta kojim bi se Distriktu omogućila odgovarajuća zastupljenost na državnom nivou.

Razvoj situacije na političkom planu

Uprkos značajnoj promjenjivosti domaće političke scene, u toku prve polovine 2005. godine planovi za BiH na međunarodnom planu ostali su dosljedni. Prevashodan cilj organa BiH i međunarodne zajednice bio je da osposobi zemlju za pristup u evroatlantske integracije, a posebno, da uspostavi njen prvi ugovorni odnos i sa Evropskom unijom i NATO-om.

Tranzicija je najprije zavisila od ispunjenja dva preostala kriterija iz Studije izvodljivosti EK iz novembra 2003.

godine: (1) reforma policije tako da se budžetske i zakonodavne nadležnosti prenesu na državni nivo, policija izolirana od političkog uticaja i policijska područja zasnovana na operativnim kriterijima a ne na entitetskim i kantonalnim granicama; (2) donošenje zakona o javnoj radio-televiziji u skladu sa evropskim standardima.

Hrvatski zahtjevi za postojanjem posebnog ekskluzivnog televizijskog kanala na hrvatskom jeziku, dupliciranje postojećih kapaciteta uz znatne troškove, usporili su usvajanje zakona o javnom emitiranju, dok su Srbi pružali otpor principima Evropske komisije za reformu policije što je dovelo do zastoja koji je sve do početka oktobra odgodio početak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Drugi glavni politički cilj bio je ispunjavanje uslova koje je postavio NATO za priključivanje Bosne i Hercegovine u Partnerstvo za mir. Ključ za učlanjenje u Partnerstvo za mir je bio adekvatna saradnja Republike Srpske sa Haškim tribunalom. Vojni/tehnički uslovi za Partnerstvo za mir su ispunjeni. Zahvaljujući novoj politici pregovaranja o "dobrovoljnoj" (i unosnoj) predaji haških optuženika koji su se uglavnom nalazili u Srbiji, ministar unutarnjih poslova Republike Srpske je mogao dobiti djelomične zasluge za transfer devet optuženika u Hag ove godine, ali ne za bilo koje aktuelno hapšenje. Mada je pohvalio ovaj napredak, NATO je zauzeo stajalište da se saradnja neće smatrati zadovoljavajućom sve dok se ne uhapse najtraženiji optuženici u bijegu, Mladić i Karadžić. Budući da se za obojicu pretpostavlja da najviše vremena provode u Srbiji i Crnoj Gori, naponi u reformi sigurnosnog sektora u BiH su se proširili sa postizanja brzog članstva u Partnerstvu za mir, za koje se smatralo da BiH nema kapaciteta da sama to postigne, ka izvršenju potpune reforme odbrane, koja je neophodna da bi BiH postala vjerodostojan kandidat za punopravno članstvo u NATO-u, na srednjoročnom planu – kada se jednom odstrani prepreka koja stoji na putu saradnje sa Haškim

tribunalom.

Napredak u oblasti reforme odbrane je bio impresivan. Komisija za reformu odbrane (DRC) i dalje radi na osnovu koncenzusa da bi se postigli ambiciozni ciljevi postavljani u decembru prošle godine. Tokom ljeta entiteti su se dogovorili da ukinu svoje vojske i ministarstva odbrane i da usvoje potrebne ustavne amandmane. Biće potrebno nekoliko godina da se nova struktura dogovorena na Komisiji za reformu odbrane u potpunosti realizira, ali rezultat će biti vojska kompatibilna sa NATO-om i to mnogo brže nego što bi se moglo očekivati.

Prethodno spomenutu političku nestabilnost su podstakle kako mjere koje su najavili OHR, SAD i EUFOR nakon odbijanja NATO-a u decembru 2004. godine da primi BiH u Partnerstvo za mir, tako i radnje poduzete od strane pravosudnih organa.

I Vlada Republike Srpske i dva od četiri člana Vijeća ministara iz reda srpskog naroda su dali ostavke u znak protesta zbog kazni koje su nametnute Republici Srpskoj zbog nesaradnje sa Haškim tribunalom. Sredinom februara u Banja Luci je formirana nova Vlada – od istih vladajućih stranaka – i do kraja tog mjeseca činilo se da su se svi ministri na državnom nivou saglasili da ostanu.

Zatim su novu krizu stvorile optužnice podignute protiv člana Državnog predsjedništva iz reda hrvatskog naroda, Dragana Čavića i protiv državnog ministra transporta, Branka Dokića, za financijska krivična djela navodno počinjena na prethodnim radnim mjestima. OHR je insistirao da obojica podnesu ostavke. Dokić je na kraju tako i postupio, ali je Čović odbio da podnese ostavku. Visoki predstavnik ga je stoga krajem marta morao smijeniti sa te pozicije. Mjesto hrvatskog člana u Predsjedništvu je ostalo upražnjeno do 9. maja kada je HDZ imenovao Ivu Miru Jovića na tu poziciju. Čović je poslije izabran za predsjednika glavne hrvatske nacionalne stranke, Hrvatske demokratske zajednice (HDZ). Međunarodni zvaničnici

su ograničili svoje kontakte sa njim.

Sljedeća faza političke nestabilnosti je izazvana na državnom nivou. Nakon što se izvjesno vrijeme žalio da Vijeće ministara blokira reformu i razmatrajući ideju prijevremenih izbora, premijer Terzić je iznenada 7. juna donio odluku da prihvati ostavku koju je ministar vanjskih poslova Mladen Ivanić podnio u decembru 2004. godine, ali ju je neformalno povukao u februaru mjesecu. Neposredni razlog je bio dugotrajni propust Vijeća ministara da se dogovori o imenovanju kandidata na mjesto šefa Državne agencije za istrage i zaštitu. Terzić je tada zatražio od visokog predstavnika da izvrši ovo imenovanje.

Kada je OHR imenovao najkvalificiranijeg kandidata – koji je sticajem okolnosti bio kandidat iz reda srpskog naroda kojeg je Ivanić podržao radije nego kandidata iz reda hrvatskog naroda kojeg su podržavali ostali ministri – Terzić je odgovorio “otpuštanjem” Ivanića. Ivanić je međutim odbio da prihvati da njegova stara ostavka ima ikakvu validnost, a kamoli da Terzić ima ovlasti da ga otpusti. S obzirom da je OHR zauzeo stav da i Ivanić i Dokić trebaju zadržati svoj portfolio dok se ne dogovori njihova zamjena, i s obzirom da Terzić nije mogao postići koncenzus među strankama koje su činile koaliciju, Vijeće ministara je nastavilo da funkcioniра u nepromijenjenom sastavu.

BiH u regiji

Mada su odnosi BiH sa njenim susjedima ostali općenito pozitivni, neka ključna pitanja u vezi sa provedbom mira su ostala neriješena. Granice BiH sa Hrvatskom i sa Srbijom i Crnom Gorom još uvijek nisu definirane ugovorom deset godina nakon Dayton. Pored toga, pristup BiH luci Ploče na Jadranskom moru je još uvijek neriješen. Visoki predstavnik je namjeravao zatražiti od Upravnog obora Vijeća za implementaciju mira dozvolu da ova pitanja odstrani iz njegovog Plana implementacije misije i umjesto toga predložiti

da ih zemlje-članice prate u svojim bilateralnim pregovorima sa Hrvatskom i Srbijom i Crnom Gorom. Uticaj međunarodne zajednice se još uvijek čini neophodnim u cilju otklanjanja zastoja koji nisu primarno proizvod BiH. Međunarodni pritisak će i dalje biti od ključne važnosti da bi se osiguralo da haški optuženici koji su u bijegu i nalaze se u susjednim ili drugim zemljama budu uhapšeni i izvedeni pred lice pravde. Njihova sloboda i dalje ima duboko negativne efekte u BiH.

Na kraju, dešavanja u široj regiji i dalje imaju uticaj na BiH. Pitanje konačnog statusa Kosova je već imalo uticaja u ovoj zemlji, kao što to ilustrira izjava ministra vanjskih poslova Srbije i Crne Gore Vuka Draškovića iz juna mjeseca u kojoj kaže da će nezavisnost Kosova neizbježno pokrenuti pitanje statusa Republike Srpske. Javier Solana i državni podsekretar SAD-a Nicolas su se pridružili OHR-u u osudi ovog pokušaja da se dovede u pitanje teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine, posebno što dolazi od državnika koji predstavlja zemlju-potpisnicu Daytonskog mirovnog sporazuma. Međutim, vjerovatno je da bi, kako se pitanja Kosova i budućnosti državne zajednice Srbije i Crne Gore budu kretala ka vrhu regionalne politike, pretpostavljene veze između ovih pitanja i budućnosti BiH mogle ponovo biti sugerirane iz Beograda, Banja Luke i dalje. One se trebaju snažno odbiti.

Plan implementacije misije

Od prvog Plana implementacije misije u 2003. godini, dva ključna zadatka su objavljena završenim, ostavljajući četiri zadatka: uspostavljanje vladavine prava, privredna reforma, izgradnja institucija i reforma odbrane. Značajan napredak je postignut na svim frontovima ove godine, ali je na sastanku Vijeća za implementaciju mira u junu 2004. godine konstatirano izvjesno slabljenje u izvršavanju zadataka. Primarni uzroci su bili opstruiranje restrukturiranja policije od strane Republike Srpske i naprijed navedeno nefunkcioniranje Vijeća ministara, što je usporilo tempo rada na izradi zakonske regulative.

Da bi se riješio ovaj pad u tempu, OHR je uveo novi sistem za promoviranje napretka u vezi sa Planom implementacije misije. Za svaku neriješenu stavku iz Plana implementacije misije OHR je izradio detaljan Plan aktivnosti sa naznačenim ključnim kursom za izvršenje zadatka, uključujući one odgovorne za poduzimanje aktivnosti po datom pitanju i rok. Planovi aktivnosti bi omogućili bolje izbalansirano praćenje datih pitanja u realnom vremenu i upozorili visokog predstavnika i njegove zamjenike o svakoj blokadi koja bi mogla nastati, time pojačavajući njihovu mogućnost proaktivnog angažmana u cilju prevazilaženja tih blokada.

Kao što je naprijed navedeno, visoki predstavnik je također planirao da zatraži od Vijeća za implementaciju mira da odstrani četiri podprograma iz Plana za implementaciju misije koji se odnose na regionalnu stabilnost i saradnju, te da ih umjesto toga proslijedi članicama Vijeća za implementaciju na daljnje praćenje.

U vrijeme izrade, 70 stavki iz Plana za implementaciju misije je bilo neriješeno. One su bile u sklopu ključnih zadataka OHR-a: uspostava vladavine prava (19); privredna reforma (18); izgradnja institucija (31); i reforma odbrane (2). Iako je određen broj stavki iz Plana za implementaciju misije kasnio u odnosu na utvrđene rokove, većina ciljanih rokova u odobrenim planovima aktivnosti je ostala unutar tekuće kalendarske godine. U samo osam planova su rokovi izvršenja pomjereni sa 2005. godine na 2006. godinu.

Mostar

Program ujedinjenja grada Mostara je postigao značajan napredak i pored složenosti projekta i stalne opstrukcije od strane tvrdolinijaša na obje strane. Novoizabrani gradonačelnik je forsirao izvršenje imenovanja državnih službenika u skladu sa standardima Evropske unije, koji su utvrđeni u novom Zakonu o državnoj službi Federacije BiH. Cilj je bio stvoriti jezgro istinski multietničke, profesionalne

gradske administracije, imenovane bez političkog uplitanja – prve u BiH. Nekoliko gradskih institucija je ujedinjeno a tamo gdje su kašnjenja bila ustrajna, odražavala su više pravne ili tehničke probleme a ne politička neslaganja. Usprkos ozbiljnim finansijskim pritiscima, budžet Grada je konačno donesen u junu i otpočele su značajne aktivnosti na povratu sedam miliona Eura od neprikupljenih prihoda koji su naslijeđeni od prethodnih gradskih općina.

Ekonomski razvoj i razvoj infrastrukture je također bio značajan, uz snažan porast turizma. Aerodrom je napokon počeo funkcionirati sa redovnim i čarter letovima, dok je u toku obnova hotela. Sporazum na nivou Federacije o dugoosporavanom vlasništvu nad firmom od nacionalnog interesa "Aluminijum Mostar" otvorio je put ka značajnom proširenju ove firme. Predstojeći (također dugoosporavani) premještaj nekoliko federalnih ministarstava iz Sarajeva u Mostar bi trebao osigurati dalji poticaj gradu i njegovoj privredi.

Glavni radovi na javnim i komercijalnim zgradama, smještaj za raseljena lica koja se vraćaju, te poboljšanja transportne infrastrukture su također napredovali.

Preostalo je nekoliko značajnih zadataka, naročito, u političkom smislu osjetljivo, ponovno ujedinjenje kulturnih institucija grada. Međutim, okončanje glavne faze implementacije ovog projekta bi se u velikoj mjeri trebalo ostvariti prije kraja godine. Shodno tome, Jedinica za implementaciju statuta grada Mostara bi prestala sa radom 30. novembra, dok bi regionalni ured OHR-a preuzeo nadzornu ulogu koja bi također uključivala aktivnu podršku gradonačelniku i gradskom vijeću u finaliziranju svih nedovršenih segmenata programa ujedinjenja.

Brčko

Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine proslavio je svoj peti rođendan u mjesecu martu. I to uz svoje, po prvi put od

građana birane skupštinu i vladu, te uz dobro zasluženu reputaciju da ima jednu od najefikasnijih, multinacionalnu i ka poslovanju orijentiranu, administraciju u BiH, a razmišljanja OHR-a se sve više okreću ka okončanju misije i prestanku rada.

Ostalo je samo nekoliko pitanja proisteklih iz Konačne odluke Arbitražnog tribunala iz 1999.god. koja se moraju dovršiti. Najznačajnije među ovim pitanjima se odnosilo na eliminiranje preostalih pravnih tragova bivše međuentitetske linije razgraničenja u Distriktu. Ovo je u stvari značilo usklađivanje zakona i propisa nasljeđenih od dva entiteta i tri bivše općine. Kada ovaj i mali broj drugih zadataka budu urađeni, međunarodni supervizor bi mogao izvijestiti Tribunal o ispunjenju Konačne arbitražne odluke i preporučiti Vijeću za implementaciju mira zatvaranje Ureda za provedbu Konačne odluke za Brčko.

Međutim, prije nego se to uradi, supervizor i vlasti Distrikta su pokušali da razjasne odnos Distrikta sa Državom, uključujući uspostavljanje odnosa sa Vijećem ministara koji bi osigurao trajnost samoupravnog statusa Brčkog u skladu sa uslovima Konačne odluke kada režim supervizije bude okončan. Naročito, Distrikt je želio ustanoviti da li posjeduje ili ne posjeduje ista prava kao entiteti da prihvati ili odbije prijenose nadležnosti na državne institucije. Arbitražni sud je odlučio u mjesecu aprilu da razmotri ovo pitanje, iako su entiteti, Vijeće ministara i OHR ocijenili da Tribunal nije nadležan da se bavi ustavnom strukturom BiH, posebno u odsustvu bilo kakvog spora između dvije prvobitne strane u procesu arbitraže. Pravna preciznost u pogledu ovog pitanja još uvijek nije postignuta u trenutku pisanja ovog izvještaja.

U međuvremenu, nastavljeni su naponi da se odnosi između Države i Distrikta Brčko postave na čvrste temelje. Ovo je uključivalo uspostavljanje Ureda Distrikta Brčko u sklopu Vijeća ministara BiH, te osiguranje pristupa vlasti Distrikta Parlamentarnoj skupštini BiH i Ustavnom sudu. Prvi od ova dva

cilja je bio blizu ostvarenja, dok bi za ostvarenje druga dva moglo trebati znatno duže vremena. OHR se nadao da bi politički sporazum između Vijeća ministara i Distrikta Brčko mogao zakonski proces pred Tribunalom učiniti u velikoj mjeri irelevantnim, osiguravajući Distriktu garancije da će njegovi stavovi biti uzeti u obzir a njegovi legitimni interesi zaštićeni od strane izvršnih vlasti na državnom nivou.

Uspostavljanje vladavine zakona

OHR je nastavio sa radom na jačanju kapaciteta Suda Bosne i Hercegovine upošljavanjem i imenovanjem međunarodnih sudija i tužilaca za posebna vijeća za organizirani kriminal i ratne zločine. Što je značajnije, OHR je nadgledao transfer gotovo svih domaćih pravnika iz Odjela za vladavinu zakona u Sud. Oni su se priključili Tužilaštvu i Uredu registrara, a oba ova ureda će biti u potpunosti nacionalizirana i to ubrzanim tempom.

Paralelno, veliki akcenat je stavljen na jačanje kapaciteta lokalnih tužilaca koji rade na okružnom i kantonalnom nivou. OHR je pružio tehničku pomoć za povezivanje tužilaca na cijeloj teritoriji zemlje, omogućujući im na taj način da dijele iskustva i strategije u rješavanju najtežih slučajeva koji uključuju organizirani kriminal i korupciju.

OHR je nastavio učešće, zajedno sa EUPM-om, u radnoj grupi oformljenoj u cilju unapređenja kapaciteta za provođenje zakona na državnom nivou pomaganjem razvoja Ministarstva sigurnosti, Državne agencije za istrage i zaštitu (SIPA), Državne granične službe i Interpola BiH. OHR je također okončao pregled zakona o zapljeni bespravno stečene imovine u krivičnom i parničnom postupku kako bi podržao nastojanja Ministarstva pravde u iznalaženju praktičnih rješenja u pogledu tretiranja dobiti nastalih vršenjem krivičnih djela.

Visoki predstavnik je donio odluke kojima je dvije banke stavio pod kontrolu privremene upraviteljice zadužene za

nadziranje poslovanja ovih banaka, analiziranje njihovih transakcija u svrhu iznalaženja dokaza prijevare ili drugih kriminalnih aktivnosti i, u slučajevima gdje je to moguće, za povrat sredstava koja se duguju ovim bankama i njihovim malim štedišama. Državni tužilac je optužio, sudski procesuirao (ili sudski trenutno procesuirao) i dobio osude nekih osoba uključenih u nezakonito poslovanje ovih banaka.

OHR je djelovao na planu olakšavanja kontakata i saradnje kako u regionu tako i izvan regiona između organizacija za pružanje pravne pomoći, tužilaca i agencija za provođenje zakona koje se bave organiziranim kriminalom i terorističkim mrežama. Takve organizacije uključuju SEEPAG, EUROJUST i druga tijela i strukture Evropske unije, kao i Interpol, SECI Centar za borbu protiv kriminala i agenciju SIPA.

Prvi međunarodni registrar odgovoran za Odjele za ratne zločine i organizirani kriminal pri Sudu BiH preuzeo je svoju funkciju početkom ove godine. Tokom prva tri mjeseca 2005.god., projekat ratnih zločina okončan je unutar OHR-a te je kroz ovu tranziciju registrar preuzeo odgovornost za upravljanje i vođenje Odjela za ratne zločine. Odjel za vladavinu zakona je uspostavio i predsjedavao radnom grupom za ekstradiciju, zaduženom da predloži rješenja za mnoštvo problema nastalih podnošenjem zahtjeva za izručenje građana susjednih zemalja za sudske procese po pitanju ratnih zločina u Sudu BiH.

Saradnja sa Međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu

I Vlada RS i organi vlasti u Beogradu su ostvarili značajan napredak u unapređenju saradnje sa Haškim tribunalom od podnošenja posljednjeg izvještaja. Od osamnaest bjegunaca vezanih za BiH koje traži Haški tribunal koliko ih je bilo na početku 2005.god., trinaest ih je u svakom slučaju prebačeno u Hag do kraja mjeseca juna. Ovo je značajan iako dosta zakašnjeli korak naprijed koje su učinile vlasti u RS i Srbiji i Crnoj Gori. S druge strane, najtraženiji optuženici,

Karadžić i Mladić, ostali su među sedam bjegunaca koji su se još uvijek nalazili na Haškoj listi krajem septembra. Vršenje upornog pritiska na sve uključene strane i dalje ostaje potrebno kako bi se ova krajnje neprihvatljiva situacija okončala.

Premijer Terzić i visoki predstavnik su u februaru mjesecu uspostavili Radnu grupu za praćenje saradnje sa Haškim tribunalom. Svrha je bila osigurati da sva relevantna ministarstva i agencije razmijene informacije i koordiniraju svoje aktivnosti na efikasniji način. Zamah stvoren čestim sastancima između februara i aprila se pokazao korisnim u ispravljanju većine pojedinačnih i strukturalnih greški koje su opstruirale saradnju sa Tribunalom i sprečavale poštivanje direktiva Evropske unije, za što se BiH obavezala. Mali broj ovih pitanja je preostao, ali će se rad na istim i dalje pratiti dok se ne osigura njihova realizacija.

Reformiranje ekonomije

Program vezan za proces pristupanja Evropskoj uniji nastavio je da potiče program ekonomskih reformi u BiH. Međutim, jaz između očekivanja potaknutih ovih reformama i prednosti koje su osjetili obični građani se konstantno povećavao. Iz tog razloga, zamor reformama je postao gotovo opipljiv u BiH. Dok je većina zemalja u tranziciji osjetila ovaj fenomen, teškoće tranzicije u BiH su bile usložnjene činjenicom da je proces reformi ponekad bio zasjenjen unutrašnjim političkim borbama i institucionalnom sklerozom.

Ipak, organi vlasti BiH su poduzeli neke značajne korake u pravcu povećanja međuresorne koordinacije u pogledu fiskalnih pitanja. 11. februara osnovana je Radna grupa za fiskalnu održivost. Imajući u svom sastavu eksperte iz organa vlasti i akademske sfere, mandat ove radne grupe je bio da pruži savjete o načinima postizanja znatnih ušteda na svim nivoima vlasti. Do mjeseca septembra ove godine, od ove Grupe se očekivalo da prezentira konkretne strateške preporuke koje će

se uzeti u razmatranje tokom procesa izrade budžeta od strane vlasti za 2006.god. i dalje. Štaviše, 14. maja 2005.god. državni i entitetski premijeri i ministri finansija uspostavili su Fiskalno vijeće BiH. Glavni zadatak Fiskalnog vijeća je da osigura da konsolidirani budžet BiH bude u stanju da pokrije potrebe onih institucija koje su od odlučujućeg značaja za sigurnosne potrebe zemlje i aspiracije vezane za EU.

Napori da se reformira i restrukturira sektor transporta dali su konkretne rezultate kada je Parlamentarna skupština usvojila Zakon o željeznicama BiH u mjesecu junu. Ovaj zakon je predstavljao okosnicu šireg procesa transformiranja ovog sektora u skladu sa relevantnim direktivama EU i najboljom međunarodnom praksom.

U ovom izvještajnom periodu je također došlo do usvajanja korisne entitetske zakonske regulative o registraciji preduzeća. Ova regulativa, zajedno sa relevantnim okvirnim zakonom na državnom nivou, će osigurati novi, funkcionalan sistem za registraciju preduzeća u BiH.

Napredak u oblasti poljoprivrede i privatizacije je zaostajao. BiH još uvijek nedostaje koherentna poljoprivredna politika.

Kako bi pomogao u rješavanju ovog problema, OHR je dao preporuku da se formira radna grupa koja bi bila odgovorna za implementaciju preporuka Evropske unije. Organi vlasti u BiH do sada nisu učinili ništa u pogledu ove preporuke.

Bez obzira na neke značajne uspjehe koji su postignuti u oblasti privatizacije tokom proteklih mjeseci, općenito gledajući mjere privatizacije su, najblaže rečeno, bile razočaravajuće. Izdijeljene administrativne nadležnosti za privatizaciju, posebno u Federaciji BiH, dodatno su otežale problem.

Jačanje kapaciteta institucija vlasti u BiH

Nastavljeno je sa realizacijom Zajedničkog akcionog plana za popunu upražnjenih radnih mjesta i iznalaženje uredskog prostora koji je premijer Terzić prezentirao Vijeću za implementaciju mira u septembru 2004. godine, uz značajan angažman OHR-a na ovom pitanju. Cilj ovog plana je da se osigura adekvatna kadrovska popunjenost te odgovarajući uredski prostor za ministarstva i agencije vlade BiH, kako bi mogli provoditi usvojene reforme te dalje razvijati kapacitete potrebne za proces evropskih integracija. Plan je obuhvatao slijedeće komponente:

1. Komisija za utvrđivanje i dodjelu uredskog prostora, formirana u oktobru 2004. godine, utvrdila je da postoji nekoliko objekata pogodnih za smještanje državnih institucija. Komisija trenutno pregovara o korištenju tih zgrada sa drugim nivoima vlasti. Komisija je također dodijelila kancelarijski prostor ministarstvima koja imaju najveću potrebu za kancelarijama i osobljem.
2. Komisija za državnu imovinu dobila je zadatak da utvrdi kriterije i usredotoči se na problem raspodjele (ili preraspodjele) državne imovine između različitih nivoa vlasti, u skladu sa njihovim nadležnostima. Komisija je trebala da počne sa radom na kraju izvještajnog perioda. Vlada RS je tek u junu 2005. godine donijela odluku o imenovanju svoja tri predstavnika u Komisiji. Kako bi pomogao Komisiji u njenom radu i spriječio prodaju državne imovine prije usvajanja zakona o državnoj imovini, visoki predstavnik je 19. marta 2005. godine donio odluku o privremenoj zabrani raspolaganja državnim imovinom.

Reforma javne uprave i državne službe

Nastavak reforme javne uprave. Tokom izvještajnog perioda okončane su sve planirane revizije javnog sektora u BiH koje je finansirala Evropska komisija, a njihovi rezultati su prezentirani javnosti. Državni koordinator za reformu javne uprave odgovoran je za poduzmanje daljih aktivnosti u skladu

sa rezultatima urađenih revizija, uz podršku Evropske komisije, međunarodnih donatora i OHR-a. Pored toga, reforma javne uprave uključena je u Program evropskog partnerstva za Bosnu i Hercegovinu.

Agencija za državnu službu BiH u saradnji sa OHR-om pripremila je nekoliko izmjena i dopuna Zakona o državnoj službi i lobirala za njihovo usvajanje, kako bi se povećao kvalitet i stručnost osoblja te ubrzao proces zapošljavanja. Ovaj paket također uključuje amandmane koji se odnose na nedostatke u zakonu otkrivene tokom njegove primjene. Izmjene i dopune usvojene su u junu 2005. godine. OHR će nadzirati njihovu implementaciju.

Federalna agencija za državnu službu, formirana 2004. godine uz podršku OHR-a, radi u punom kapacitetu od januara 2005. godine. Tokom izvještajnog perioda revidirala je 1,214 pozicija državnih službenika u 77 institucija Federacije BiH. OHR je nastavio pratiti rad agencije, u nastojanjima da se eliminiira stranačko pokroviteljstvo u procesu zapošljavanja, te je po potrebi savjetovao agenciju o zakonima i politici koji reguliraju kadrovska pitanja.

Uspostava civilne komande i kontrole nad oružanim snagama na državnom nivou, reforma sigurnosnog sektora, i pripreme za integraciju u evro-atlantske structure

Reforma odbrane nastavljena je punim intenzitetom u 2005. godini. Produženjem mandata u 2005. godini Komisija za reformu odbrane dobila je zadatak da riješi problem sistemskih nedostataka na koje su ukazali NATO i Međunarodni krivični tribunal u Hagu. Reformski prijedlozi Komisije za reformu odbrane, koji su tokom ljeta dobili podršku oba entitetska parlamenta, omogućili su uklanjanje takvih sistemskih nedostataka, te još jednom potvrdili opredijeljenost i spremnost BiH da učestvuje u NATO-vom programu partnerstva za mir. Reforme iz 2005. godine također će omogućiti BiH da ispuni vojne i tehničke kriterije za punopravno članstvo u

NATO-u, što je jedan od vanjsko-političkih ciljeva BiH.

Civilna kontrola nad oružanim snagama uspostavljena je 2003. godine, a Parlamentarna skupština BiH je zadužena za snažan i istrajan demokratski parlamentarni nadzor. Do 1. januara 2006. godine entiteti će ustupiti sve preostale nadležnosti i institucije u sektoru odbrane. Potpuna implementacija ovih reformi podrazumijeva jedinstveno ministarstvo odbrane na državnom nivou sa jedinstvenim budžetom oružanih snaga, zajednički štab, te komandu za podršku i operativnu komandu. Predsjedništvo BiH bi, dakle, imalo vrhovnu komandu nad ujedinjenom, smanjenom i profesionalnom vojskom BiH.

Postepena implementacija reformi u nekoliko faza trebala bi trajati oko dvije godine. Ministarstvo odbrane BiH trebalo bi da predsjedava timom stručnjaka u koordinaciji logistički izazovnih zadataka tranzicije. NATO će i dalje nadzirati proces pružanja pomoći i savjeta neophodnih za realizaciju zadataka. Sa svoje strane, OHR će nastaviti raditi na koordinaciji i usmjeravanju političkih i institucionalnih pitanja općenito. OSCE, EUFOR i UNDP također će nastaviti djelovati u istom svojstvu u ovom zajedničkom poduhvatu koji se pokazao izuzetno uspješnim, ali njegova potpuna realizacija i dalje postavlja složene izazove i zadatke.

Sa druge strane, usvajanje reforme na nivou entiteta ovoga ljeta te državni zakon koji mora uslijediti jasno ukazuju na sve veći interes i sposobnost ove zemlje da funkcioniše bez međunarodnog nadzora u ovoj oblasti. Nova struktura pomoći će BiH da iz ere Dejtona izvrši tranziciju u eru Brisela, te će stvoriti uslove za eventualno zaključenje vojnih aspekata dejtonsko-pariških mirovnih sporazuma.

Iako je reforma obavještajnog sektora zahtijevala nešto manji međunarodni interes, a time i manje pomoći, u odnosu na reformu odbrane, OHR je reformu ovog sektora smatrao neodvojivim dijelom procesa uspostave vladavine prava u BiH. Bez toga, reforma cjelokupnog sigurnosnog sektora ne bi bila

potpuna.

Otkada je uspostavljena 1. januara 2004. godine, Obavještajno-sigurnosna agencija svoju je pažnju usmjerila na prijetnje sigurnosti države. Agencija nije imala policijske ovlasti, ali je imala zakonsku obavezu da prikuplja, analizira i distribuira podatke o različitim kategorijama aktivnosti organiziranog kriminala. OSA je, stoga, predstavljala jedan od ključnih mehanizama podrške agencijama za provedbu zakona u borbi protiv terorizma, korupcije i organiziranog kriminala.

Zahvaljujući stručnom i odgovornom upravljanju domaćih organa vlasti te stručno obavljenom nadzoru Izvršne komisije za obavještajna pitanja, reforma obavještajnog sektora značajno je napredovala za vrijeme izvještajnog perioda. OHR će i dalje pratiti razvoj događaja u ovoj oblasti, posebno uzimajući u obzir da će trebati vremena da se agencija uspostavi kao potpuno profesionalna i osposobljena. U svakom slučaju, neopozivost procesa reforme i konsolidacija koja se sada dešava u ovom osjetljivom sektoru postaće potpuno vidljivi tek nakon nekoliko godina. OHR je i dalje optimističan zahvaljujući odgovornom i ambicioznom pristupu bh. organa vlasti zadatku uspostave funkcionalne i odgovorne obavještajne agencije.

BiH i evropske integracije

Studija izvodljivosti Evropske komisije

Uspješno zaključenje studije izvodljivosti za Srbiju i Crnu Goru u mjesecu aprilu ove godine iznenadilo je političare u BiH. Specijalni predstavnik Evropske unije, uz blisku saradnju sa Evropskom komisijom, aktivno se angažirao kako bi organima vlasti i javnosti u BiH objasnio da je Beograd morao ispuniti veoma zahtjevne i teške uslove, kao što je bolja saradnja sa Haškim tribunalom i poštivanje Ustavne povelje, da bi dobio pozitivnu preporuku Evropske komisije. BiH također mora

ispuniti postavljene uslove, uključujući sporno pitanje restrukturiranja policije, ako želi dobiti zeleno svjetlo za početak pregovora o sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju.

Nakon sastanka Konsultativne radne grupe Evropske komisije i BiH 19. i 20. maja ove godine, Evropska komisija je ocijenila napredak koji su organi vlasti u BiH ostvarili u ispunjavanju 16 prioriteta definiranih u studiji izvodljivosti. Dok je, s jedne strane, pohvalila BiH za uložene napore u oblasti međunarodnih obaveza, ljudskih prava, energetike, upravljanja, trgovine i uspostavljanja jedinstvenog ekonomskog prostora, Evropska komisija je uočila da je nedovoljan napredak ostvaren u reformi policije i sistema javnog emitiranja. Evropska komisija također je naglasila potrebu za daljim napretkom koji će dovesti do potpune saradnje sa međunarodnim krivičnim tribunalom u Hagu.

Evropska komisija ukazala je na nekoliko drugih oblasti gdje je potreban dalji angažman. Četiri zakona koja će stvoriti zakonske i tehničke okvire za rad Uprave za indirektno oporezivanje tek treba da budu usvojena da bi PDV stupio na snagu prema predviđenom planu, u januaru 2006. godine. Zakoni o kršenju carinskih propisa, procedurama indirektnog oporezivanja, te samoj Upravi za indirektno oporezivanje i procedurama za izvršenje naplate još nisu bili usvojeni tokom izvještajnog perioda. Ista je situacija i sa zakonima o ujedinjenju državnih i entitetskih ombudsmena te uspostavi Agencije za informativno društvo, koji čekaju na usvajanje.

Trinaest agencija ili institucija koje su također dio uvjeta nisu uspostavljene u potpunosti, najvećim dijelom zbog nedostatka direktora ili upravnih odbora.

To uključuje Agenciju o sigurnosti prehrambenih proizvoda, Agenciju za javne nabavke, Odbor za reviziju javnih nabavki, kao i institute za standardizaciju, mjerenje i intelektualnu imovinu.

S druge strane, entiteti su učinili uočljiv napredak u harmonizaciji svojih zakona sa standardima na državnom nivou, posebno u pogledu jedinstvenog ekonomskog prostora (zakoni o osiguranju), povratka izbjeglica (entitetski zakoni o povratku izbjeglica i raseljenih lica) i višegodišnje kontrole budžeta. Entitetski zakoni o prigovoru savjesti i javnom emitiranju čekaju na usvajanje državnog zakona.

EUFOR

Prijenos ovlasti sa SFOR-a na EUFOR obavljen je 2.12.2004. godine. Potreba da se javnost i vlada Bosne i Hercegovine pripremi za ovu historijsku promjenu prepoznata je od samog početka planiranja Operacije Althea, no također i značaj da se osigura neprimjetna tranzicija te da se na samom početku pokaže da će EUFOR posjedovati mandat jednako snažan kao što su imale snage predvođene NATO-om. Posebno je bilo potrebno u ovo uvjeriti Bošnjake; istovremeno je bilo od vitalne važnosti uvjeriti sve ostale da će mandat EUFOR-a i njegovo evropsko porijeklo značiti korak naprijed u nastojanjima zemlje za integriranje u EU.

Preliminarna javna informativna kampanja, koju je dizajnirao i predvodio Ured za odnose s javnošću EUSR-a u saradnji sa timom za planiranje EU i NATO/SFOR-a, pomogla je da se Operacija Althea iskomunicira širokoj javnosti prije nego dođe do samog prijenosa ovlasti. Čini se da je naglasak, stavljen na jačanje zalaganja Evropske Unije za BiH, naišao na dobar prijem.

Prve operacije EUFOR-a, počevši od operacije zvane «Stable door»[\[1\]](#) samo dvije sedmice po izvršenju primopredaje, nakon koje je uslijedila i trodjelna operacija «Spring Clean», su na vrlo očit način pokazale da je EUFOR ozbiljan, sposoban te da ima namjeru da promjeni situaciju na terenu. I dok je neosjetan prijelaz od SFOR-a odaslao poruku kontinuiteta, dotle su EUFOR-ove početne i sadašnje aktivnosti u pogledu civilne implementacije, posebno u pogledu ciljeva EU,

signalizirale jedan potpuno novi pristup.

EUFOR trenutno obuhvata 6.200 trupa iz 22 zemlje-članice EU te iz jedanest ostalih zemalja.[\[2\]](#) Snage su raspoređene širom BiH sa tri regionalna multinacionalna sastava i glavnim štabom u Sarajevu. Nastavio je sa sprovođenjem operacija u BiH u skladu sa svojim mandatom kako bi osigurao daljnje poštivanje svojih odgovornosti iz Aneksa 1.a i 2. Općeg okvirnog sporazuma za mir, te doprinio očuvanju sigurnog okruženja. Snage multinacionalnih sastava sprovele su niz operacija uključujući «presence patrolling» (prisutnost patroliranja), aktivnosti Lokalnog tima za posmatranje, prikupljanje oružja, posebne operacije koje osiguravaju poštovanje Općeg okvirnog sporazuma za mir, te prevenciju protudaytonskih aktivnosti, kao i informativne kampanje za davanje podrške ostalim aktivnostima.

EUFOR je također bio proaktivan u sprovođenju serije koordiniranih operacija za potporu Plana implementacije misije OHR-a, lokalnih vlasti, te agencija za spovođenje zakona. Nekolicina EUFOR-ovih operacija bila je uperena protiv organiziranog kriminala, a dovela je i do podizanja optužnica. Policijske agencije u Bosni u Hercegovini od nedavno same predlažu i planiraju takve operacije.

Odlučan početak EUFOR-a pomogao je da se vrlo brzo izgradi vrsta reputacije koja je neophodna za podršku političkih ciljeva EU i OHR-a. Vijeće ministara Evropske Unije će se u novembru sastati kako bi raspravljalo o drugoj revizije misije EUFOR-a, te odlučilo o mandatu i strukturi snaga za 2006. godinu.

EUPM

Tokom izvještajnog perioda Misija je počela planirati kako završetak svog sadašnjeg mandata, tako i misiju koja bi je mogla naslijediti. Ustanovljeni su kontrola kvalitete i proces valorizacije kako bi se revidirao napredak po četiri strateška

prioriteta:

- Institucije i jačanje kapaciteta;
- Borba protiv organiziranog kriminala;
- Financijska vitalnost i održivost lokalne policije;
- Razvoj policijske nezavisnosti i odgovornosti.

EUPM je nastavio pomagati utvrđivanje hijerarhije donošenja odluka u domaćim institucijama, od političkog nivoa pa sve do lokalnih policijskih jedinica. Ključna tijela su ponovno uspostavljeno Vijeće za saradnju za pitanja policije na ministarskom nivou i Upravni odbor policije. Misija je također savjetovala da se uspostave Odbori za implementaciju projekta širom zemlje.

Ministarstvo sigurnosti je u prvih 6 mjeseci 2005. godine ostvarilo napredak, zaposlilo dodatno osoblje, te uspostavilo operativne sektore. Ministar je u toku ovog perioda preuzeo predsjedavanje Vijećem za saradnju za pitanja policije na ministarskom nivou, čiji cilj je da se unaprijedi saradnja među policijskim agencijama raznog profila. (Misija, koja naslijedi EUPM, trebala bi se više posvetiti razvoju Ministarstva kako bi se svi eventualni sporazumi o reformi policije mogli implementirati.) Ministarstvo trenutno predsjedava radnom grupom koja će definirati sigurnosnu politiku zemlje, a nakon toga izraditi nacрте zakona, strategije i planove.

Tokom ovog izvještajnog perioda Državna agencija za istraživanje i zaštitu (SIPA) konačno je našla privremeni smještaj u Sarajevu, a planiranje za osiguranje trajnog rješenja je nastavljeno. Nakon izvjesnog vremenskog perioda političkog neslaganja unutar Vijeća ministara, Visoki predstavnik je u junu za direktora agencije imenovao Sredoja Novića. SIPA je zaključno sa 1. julom imala 613 zaposlenih (od planiranih 1000). BiH su u junu pozvali da se pridruži Egmont grupi država, svjetskoj mreži agencija za sprovođenje zakona koje se bore protiv pranja novca. EUPM je 30. marta svoju

operaciju «Crime Hotline» (telefonska linija za prijavu kriminala o.p.) predao SIPA-i. Među ostalim naporima za izgradnju obavještajnih kapaciteta u borbi protiv kriminala, ovo je bio primjer programskog pristupa EUPM-a.

Državna granična služba (DGS) je u junu 2004.godine proslavila svoj peti rođendan. Usklađeni naponi EUPM-a i DGS-a rezultirali su poboljšanjem njihove upravne kulture i operativne efikasnosti. Poteškoće oko identificiranja pogodnog kandidata za dugo upražnjeno mjesto direktora DGS-a, kombinirano sa neslaganjem vladajućih političkih stranaka oko toga kojem se konstitutivnom narodu treba dodijeliti taj posao, nastavljene se i u toku ovog izvještajnog perioda. DGS je također imao problema sa ograničenim budžetom te nedostatkom zaposlenog osoblja. Služba je međutim zabilježila i izvjestan uspjeh. Na primjer, zajednička operacija DGS-a i EUFOR-a u zaplijeni 123 kilograma heroína koja je sprovedena u aprilu, najveća je do sada ikad zaplijenjena količina droge u BiH.

BiH Interpol razvio se u potpuno opremljen i funkcionalan državni ured sa dobrim kontaktima kako s Generalnim sekretarijatom Interpola u Lyonu, tako i s partnerima u cijeloj regiji. Potpisani su tehnički sporazumi između Interpola Sarajevo i entitetskih i državnih agencija za sprovođenje zakona. Donacije međunarodne zajednice se nastavljaju.

Značajan broj bivših policijskih službenika, kojima UN IPTF nije dodijelio certifikate, zahtijevao je od EUPM-a tokom prve polovine 2005. godine reviziju ove odluke. Kako ne postoji pravni lijek žalbe – a do danas nije formulirana politika moguće revizije odluka o certifikaciji pojedinačnih slučajeva – pritužbe se mogu samo evidentirati i pohraniti.

Neki policijski službenici, kojima nisu dodijeljeni certifikati, su se u ovom izvještajnom periodu žalili sudu na odluku o njihovom otpuštanju koje je uslijedilo kao rezultat

njihove decertifikacije od strane IPTF. EUPM je pratio te sudske procese i presude. U slučajevima gdje su sudovi presudili u korist tužilaca, EUPM je savjetovao tijela lokalne policije da ulože žalbu na tu odluku. Vrhovni sud Federacije BiH je nedavno donio presudu kojom je dao presedan sličnim slučajevima, kada je negativne IPTF-ove odluke o certifikaciji proglasio nepovredivim. Ova presuda je izdigla postupak certifikacije iznad domaćeg zakona.

Zahvaljujući naporima OHR-a i EUPM-a sadašnji BiH zakoni, koji se odnose na policiju, predviđaju otpuštanje svih policijskih službenika kojima nisu dodijeljeni certifikati (ili čije je privremeno ovlaštenje isteklo), te na taj način pružaju solidnu pravnu osnovu za odluke kako lokalnih vlasti, tako i međunarodne zajednice.

Specijalni predstavnik Evropske unije (EUSR)

Prema zahtjevima svog mandata EUSR je nastavio raditi na implementaciji Daytonsko-pariškog sporazuma i na podršci BiH u napredovanju ka evropskim integracijama. Medijacija unutarstranačkog i međuresornog sporazuma o reformi policije, koji je u skladu sa tri osnovna principa data od strane Evropske komisije, dominirao je ovim periodom, ali su reforme uprave i javnog emitovanja također zahtijevale puno napora. EUSR se također nastavio oslanjati na savjete Evropske Unije BiH vlastima o nužnosti potpune saradnje sa Međunarodnim tribunalom za ratne zločine u bivšoj Jugoslaviji u Hagu, te su u tom smislu on i premijer Terzić osnovali ranije spomenutu Grupu za praćenje saradnje sa Haškim tribunalom.

EUSR je također pružio političke smjernice EUPM-u u skladu sa svojom pozicijom u lancu komande EUPM-a. Ovo je uključivalo blisku saradnju na naporima za reformu policije, te pripremu prvobitne procjene za Vijeće Europe da, i nakon isteka mandata krajem 2005. godine, odobri zadržavanje Policijske misije EU u BiH. Pripreme za misiju koja će naslijediti EUPM, uključujući konzultacije sa lokalnim vlastima, započele su u izvještajnom

periodu.

[\[1\]](#) Ova operacija je provjerila podzemne vojne objekte u BiH, uključujući bunkere u blizini Han Pijeska za koje se sumnjalo da se u njima u ljeto 2004 skrivao Mladić.

[\[2\]](#) Države-članice koje daju doprinos EUFOR-u: Austrija, Belgija, Češka Republika, Estonija, Finska, Francuska, Njemačka, Grčka, Mađarska, Irska, Italija, Latvija, Litvanija, Luksemburg, Holandija, Poljska, Portugal, Slovačka, Slovenija, Španija, Švedska i Ujedinjeno Kraljevstvo. Zemlje koje nisu članice EU, ali daju doprinos EUFOR-u su: Albanija, Argentina, Bugarska, Kanada, Čile, Maroko, Norveška, Novi Zeland, Rumunija, Švicarska i Turska. Kipar i Malta također doprinose troškovima operacije.